

NIEUWSBRIEF September 2015

2015-10 Eenzijdige wijziging eigen bijdrage pensioenregeling niet toegestaan

De rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat, ondanks akkoord van de Ondernemingsraad, de werkgever niet zomaar de eigen pensioenbijdrage van de werknemers kan verhogen. Werkgever nam tot 2014 de volledige pensioenpremie voor haar rekening. Ook in de Algemene Arbeidsvoorwaarden is bepaald dat de pensioenpremie geheel voor rekening van de werkgever komt. In de individuele arbeidsovereenkomsten is geen eenzijdig wijzigingsbeding, zoals bedoeld in artikel 7:613 BW, opgenomen. Het enkele gegeven dat volgens de CAO een premieverdeling van 50%-50% gehanteerd mag worden, betekent niet dat werkgever de met haar werknemers overeengekomen arbeidsvoorwaarden eenzijdig terzijde kan schuiven. De bedrijfseconomische situatie is ook niet dusdanig dat werknemers in redelijkheid met de eigen bijdrage zouden moeten instemmen. Het bedrijf maakte namelijk nog steeds winst. De vordering van FNV (namens werknemers) is toewijsbaar: Werkgever is niet gerechtigd om per 1 januari 2014 een werknemersbijdrage in de kosten van de pensioenpremie in te voeren en moet binnen 60 dagen een herberekening maken van het vanaf 1 januari 2014 te weinig betaalde loon.

Toelichting

Bij de beoordeling van de vraag of een werknemer positief moet reageren op een voorstel tot (eenzijdige) wijziging van de arbeidsvoorwaarden - zoals onderhavige wijziging in de verdeling van de bijdrage in de pensioenpremie - waarbij geen sprake is van een eenzijdig wijzigingsbeding in de zin van art. 7:613 BW, zijn volgens vaste jurisprudentie drie te beantwoorden vragen te onderscheiden:

- 1) Is er sprake van gewijzigde omstandigheden die voor de werkgever reden kunnen zijn om een wijziging van de overeenkomst voor te stellen?*
- 2) Is het gedane voorstel tot wijziging van de overeenkomst in het licht van alle omstandigheden van het geval redelijk? en*
- 3) Kan aanvaarding van de wijziging in redelijkheid van de werknemer worden gevergd?*

De eerste vraag kon bevestigend worden beantwoord, gezien de gewijzigde marktomstandigheden waar werkgever in de vraag naar haar producten mee te maken heeft. De tweede vraag kan echter niet positief worden beantwoord. Er is sprake van een wijziging van een primaire arbeidsvoorwaarde. De gevraagde bijdrage in de pensioenpremie brengt immers een verlaging van het nettoloon met zich. Deze verlaging bedraagt kennelijk, afhankelijk van de hoogte van het loon, 3,5% tot 6%. Het gaat aldus om een substantiële verlaging. Van betekenis is voorts dat niet is gesteld of gebleken dat, zonder de onderhavige wijziging van de arbeidsvoorwaarden een faillissement van de onderneming onafwendbaar is. De onderhavige wijziging van de arbeidsvoorwaarden is derhalve bepaald nog geen ultimum remedium. Om deze redenen kan de betreffende wijziging niet als redelijk worden aangemerkt.

2015-11 DNB verlaagt UFR voor pensioenfondsen: dekkingsgraad onder druk

De zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR) voor pensioenfondsen is per 15 juli 2015 verlaagd van 4,2% naar 3,3%. Een verlaging van de UFR leidt tot een lagere dekkingsgraad voor de pensioenfondsen. De nieuwe berekening van de UFR houdt, volgens DNB, meer rekening met de daadwerkelijke ontwikkelingen in marktrentes en moet voorkomen dat er teveel pensioen wordt uitgekeerd terwijl er te weinig premie wordt geïnd. De UFR introduceert een rente voor verplichtingen die verder dan twintig jaar in de toekomst liggen. Pensioenfondsen zijn daardoor

NIEUWSBRIEF September 2015

beter beschermd tegen schokken op de financiële sector. Die leidden in het verleden tot harde maatregelen op basis van actuele omstandigheden.

Vakbond FNV en de Pensioenfederatie zijn zwaar teleurgesteld in DNB. Uit berekeningen van de Pensioenfederatie blijkt dat de kostendeckende premie bij pensioenfondsen gemiddeld met 5 procentpunt zal stijgen. “De introductie van de nieuwe UFR resulteert in een rentedaling voor langlopende verplichtingen. Voor de gemiddelde dekkingsgraad van pensioenfondsen betekent de introductie van deze nieuwe UFR een geleidelijke daling die oploopt tot 10 à 15 procentpunt in 2020 ten opzichte van de dekkingsgraad van eind mei 2015, afhankelijk van de mate waarin pensioenfondsen hun renterisico hebben afgedekt”, schrijft de Pensioenfederatie.

De effecten voor pensioenfondsen met een jong deelnemersbestand zullen nog groter zijn, omdat zij rekening moeten houden met langere looptijden waarvoor de pensioenverplichtingen moeten worden ingekocht. De kans op het aanpassen van de pensioenen aan de lonen en prijzen wordt door aanpassing nog kleiner, aldus het FNV.

Noot

Voor pensioenfondsen geldt vanaf dit jaar dat herstelmaatregelen zoals kortingen op pensioen worden uitgesmeerd over 10 jaar. Dat is de herstelplantermijn die geldt zodra de beleidsdekkingsgraad onder het vereiste eigen vermogen van het fonds ligt. Die 10-jaarstermijn zorgt er aan de andere kant ook voor dat pensioenen minder snel mogen worden geïndexeerd, als aan de strengere eisen ten aanzien van het vereiste eigen vermogen is voldaan.

2015-12 Aanbod van nettopensioen voor boventonners komt op gang

Als gevolg van het nieuwe Witteveen kader per 1 januari 2015 is de fiscaal gefaciliteerde pensioenopbouw afgetopt bij een jaarsalaris van € 100.000. In het verlengde hiervan heeft de wetgever het mogelijk gemaakt om binnen de tweede pijler boventonners te laten sparen voor een nettopensioen. Een aantal pensioenfondsen is momenteel bezig met zo'n netto ouderdomspensioenproduct. Als het bedrijfstakpensioenfonds een nettopensioenregeling heeft ingevoerd, dan moet de werkgever die nettopensioenregeling ook aanbieden aan haar werknemers die onder dat pensioenfonds vallen. De deelname aan zo'n premieovereenkomst is vervolgens op vrijwillige basis maar als de boventonner deelneemt dan geldt een vrijstelling in box 3 van vermogensrendementsheffing. De werkgever mag overigens besluiten om de nettopensioenregeling ook bij een verzekeraar onder te brengen in plaats van bij het eigen fonds, op voorwaarde dat de inlegmogelijkheden minimaal gelijkwaardig zijn. Daarvoor moet dispensatie worden aangevraagd. Als de werkgever –al dan niet verplicht– een bijdrage aan de nettopensioenregeling verstrekt, dan moet zij deze niet alleen vergoeden aan de deelnemers maar ook aan vergelijkbare boventonners-werknemers die niet deelnemen.

Noot

Nettopensioen in de zogenaamde 2^e pijler is niet de enige compensatiemogelijkheid voor het wegvallen van pensioenopbouw boven € 100.000. De tegenhanger van nettopensioen is de nettolijfrente in de 3^e pijler. Deze kent weer iets andere kenmerken en mogelijkheden. Als een werkgever pensioencompensatie aan haar boventonners gaat aanbieden, dan is het gezien de complexiteit van de materie en de in acht te nemen zorgvuldigheid altijd raadzaam om er een pensioendeskundige bij te betrekken.

NIEUWSBRIEF September 2015

2015-13 Opletten bij versoberen DGA-pensioen

Van oudsher zijn er veel directeuren-grotaandeelhouders (DGA's) die pensioen opbouwen in de eigen BV. En inmiddels is ruim 50% van alle actieve DGA's alweer gestopt met de opbouw. Dat stopzetten betekent niet dat de stand van de pensioenvoorziening kan worden "bevroren", hetgeen een populaire maatregel is onder accountants. Er blijven jaarlijks actuariële berekeningen nodig om de toename van de pensioenverplichting te berekenen. Daarbij zal vaak ook een indexeringsplicht blijven bestaan. En de vraag is of de DGA een looncompensatie moet krijgen in ruil voor het niet meer krijgen van pensioenrechten. De Belastingdienst heeft daar zo haar opvattingen over en een fiscale overtreding kan een kostbare zaak worden voor de DGA in kwestie.

Tip

Deskundige begeleiding van het DGA-pensioendossier is ook na stopzetting (en wat moet je daarvan vastleggen?) een must. Da Vinci Pensioenadvies heeft jarenlange ervaring en ondersteunt u graag hierbij. Neem contact op: info@davincipensioenadvies.nl.

2015-14 Belastingplan 2016 (1): Lagere heffing mogelijk bij afkoop lijfrente

Bij afkoop van een nog niet ingegane lijfrente wordt voortaan het uitgekeerde bedrag belast in plaats van de in het verleden in aftrek gebrachte premies. Dat kan veel belastingbesparing opleveren bij lijfrentepolissen die slecht gerendeerd hebben en/of een hoge kostenloading hebben.

Bij afkoop van zo'n lijfrente kan het voorkomen dat het uitgekeerde bedrag lager is dan de in aftrek gebrachte premie. Tot nog toe was het nog zo dat dan toch het totaal van de in aftrek gebrachte premie belast en niet de werkelijke uitkering. Dat kan ertoe leiden dat meer belasting is verschuldigd dan daadwerkelijk aan afkoopsom wordt ontvangen. Om dit te voorkomen wordt de zogenoemde minimumwaarderingsregel afgeschaft zodat de feitelijke afkoopsom wordt belast en niet meer dan dat. Vooruitlopend op de aanpassing van de wet is nu al geregeld dat in bepaalde gevallen een tegemoetkoming kan worden verleend voor afkopen die zijn gedaan vóór 1 januari 2016. Er moet dan een verzoek bij de Belastingdienst worden gedaan om ambtshalve vermindering van de reeds opgelegde aanslag en dat kan tot 5 jaar na het jaar waarin de afkoop plaatshad.

2015-15 Belastingplan (2): Dubbele partnervrijstelling KEW c.s. versoepeld

Voor alle kapitaalverzekeringen die sinds 1992 zijn afgesloten, vaak bedoeld ter aflossing van een hypotheek, gelden life time persoonlijke uitkeringsvrijstellingen. Om het rentebestanddeel in een kapitaalsuitkering vrijgesteld te krijgen voor de heffing van inkomstenbelasting wordt gekeken naar wie de begunstigde is. En als er één begunstigde is (dan wel één rekeninghouder bij de bancaire varianten) terwijl de uitkering hoger is dan de enkele vrijstelling van thans € 161.500 (en voor sommige oude polissen gemaximeerd op € 123.428), dan moet over een deel van het rentebestanddeel tóch inkomstenbelasting worden betaald. Het maakt niet uit of de begunstigde een partner heeft; de lifetime vrijstelling van de partner is niet overdraagbaar. In de praktijk is dit bij de verzekeringsaanvraag vaak misgegaan waardoor onverwacht toch belasting moest worden betaald bij een uitkering, waar dat eenvoudig te voorkomen was geweest. We hebben het hier over uitkeringen uit brede herwaarderingsskapitaalverzekeringen (afgesloten tussen 1992 en 2000), kapitaalverzekeringen eigen woning (KEW), gedeblokkeerde spaarrekeningen eigen woning (SEW) en

NIEUWSBRIEF September 2015

gedeblokkeerde beleggingsrechten eigen woning (BEW). In het wetsvoorstel Overige Fiscale Maatregelen 2016 is geregeld dat deze contracten geen dubbele begunstiging meer hoeven te bevatten. Fiscale partners kunnen bij het indienen van de aangifte een gezamenlijk verzoek doen om ieder de helft van de uitkering of het vermogen toegerekend te krijgen. Omdat voor reeds tot uitkering gekomen kapitaalverzekeringen een verzoek via de aangifte niet meer mogelijk is, zal via de bijzondere regels voor ambtshave vermindering alsnog reparatie van reeds geheven inkomstenbelasting mogelijk zijn, als zou de dubbele vrijstelling toch zijn toegepast.

Tip

Het is voor kantoren met een aangiftepraktijk raadzaam om het cliëntenbestand na te lopen of er de laatste jaren IB-heffingen zijn geweest vanwege genoten kapitaalsuitkeringen dan wel afkoopsommen van lijfrente (item 2015-14), en of daar nu nog iets aan te doen is.

Deze nieuwsbrief wordt u ter informatie aangeboden Da Vinci Pensioenadvies. Aan de kernachtige weergave van –meestal – complexe kwesties kunnen geen rechten worden ontleend. Heeft u ondersteuning nodig bij pensioenkwesties aangaande een of meerdere onderwerpen uit de nieuwsbrief? Vraag dan advies bij pensioenconsultant Theo Willemsen.
Telefoon: 072-8885195 of stuur een e-mail naar info@davincipensioenadvies.nl.